

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R :

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Inalta Curte de casație, secția II: *Dr. N. Rosenștein cu Cecilia Dr. Megay, Creditul funciar urban și alții, cu o Adnotație de d-l Stanislav Cihoski;*

Curtea de apel din București, secția II: *Wilhelm Pittner cu Carniol & fiu cu o Notă;*

Curtea de apel din Iași, secția II: *Dimitrie Scarlat Donici ca tutore ad-hoc al minorilor def. Ion Marcopol cu Profira Sofroni.*

Judecătoria ocolului Olt-Topolog: *Dumitru Știrbei și Paraschiva Ghiță Stoica, dați judecătorești ca au contra-venit la legea servitorilor, cu o Observație de d-l D. Alexandrescu.*

Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 22 Martie 1902

Președenția D-lui CH. PHERECHYDE, Consilier

D-r N. Rosenștein cu Cecilia D-r I. Megay, D-r I. Megay, soț, Creditul funciar urban din București, Tipra Sava D-r Rosenștein, Sultana și C. Dâmboviceanu

Urmărire imobiliară.— Urmărire cerută de creditul funciar.— Dacă actul de ipotecă trebuie investit cu formula executivă. — (Art. 135, 136, 371, 373 și 378 Pr. civ.; art. 1832 C. civ.; art. 60, 61 și 64 din legea creditului funciar).

In urmărirea imobiliară făcută de creditul funciar, după legea sa specială, nu este nevoie ca actele de ipotecă în baza cărora se face urmărirea să fie investite cu formula executivă, această formalitate fiind înlocuită prin încheierea tribunalului pentru scoaterea imobilului în vânzare.

Decisiunea 114/902. — Respins, în urma unei divergențe, recursul făcut de D-r N. Rosenștein și Osias Mayer contra ordonanței de adjudecare a trib. Ilfov, secția de notariat, No. 1353/901, dată în proces cu Cecilia D-r. I. Megay și alții.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier R. N. Opreanu;

Pe d-l avocat din partea recurentului în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-nii avocați Em. Porumbaru și Petre Grădișteanu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului IV rămas în divergență:

«Violarea art. 371 și 378 Pr. civ.; 1832 C. civ.; 20 legea autentificării actelor și 36 din constituție precum și nemotivare. Tribunalul procedează la urmărirea imobilului fără ca obligațiunea ipotecară a creditului urmărit să fie investită cu formula executivă. Faptul trib. că, în jurnalul No. 8149 din 99 pentru scoaterea în vânzare nu stabilește pe baza cărui titlu executor ordonă urmărirea, constituie o nemotivare».

Considerând că dacă prin dispozițiunile art. 371 și 378 Pr. civ. combinate cu art. 1832 Cod civ. se prevede că urmărirea mobililor și imobilelor nu se poate face de cât în virtutea de titluri executorii și pentru datorii certe și lichide, din aceste dispozițiuni însă nu rezultă, că ori ce titlu executor trebuie să poarte formula executivă, căci asemenea formalitate se cere, în mod expres, prin art. 373 Pr. civ. numai pentru hotărârile judecătorești; că după acest articol, chiar asemenea hotărâri nu se mai investesc cu asemenea formulă, dacă sunt preparatorii sau cu execuțiunea provizorie, fiind suficient, în această privire, ordinul de executare dat de autoritatea judecătorească;

Că motivul pentru care legiuitorul a prevăzut investirea cu formula executivă a hotărârilor judecătorești rezultă clar din combinațiunea art. 135 și 136 Pr. civ. în scop de a se putea executa numai acele definitive, de către părțile câștigătoare, sau reprezentanții lor, și numai în virtutea unei singure expedițiuni executorii, așa ca să nu fie posibilă de cât o singură executare a aceleiași hotărâri;

Considerând că de altminterlea, dacă urmărirea, după dreptul comun, fie pentru executarea hotărârilor judecătorești, fie pentru cea a altor titluri executorii, nu se fac, pentru diferite motive, de cât după investirea cu formula executivă, totuși această formalitate nu se poate cere pentru urmărirea prevăzută de legi speciale cu o procedură specială;

Considerând că prin art. 61 din legea Cred. funciar se prevede că, pentru a ajunge la vânzarea imobilului ipotecat societatea va prezenta la tribunalul chitanțe pentru notificările somațiunilor de plată făcute debitorului, fără ca acesta să fi efectuat plata cerută și trib. este dator ca cel mult în trei zile să pună imobilul în vânzare;

Considerând că dacă, dupe acest text de lege societatea este datoare de a prezenta tribunalului numai chitanța pentru facerea somațiunilor, iar nu și contractul de împrumut cu titlu executor, este evident că n'a intrat în intenția legiuitorului că tribunalul trebuie să pună formula executivă pe un titlu pe care societatea nu este datoare de a-l prezenta;

Considerând că din același text mai rezultă că formula executivă este înlocuită prin încheierea trib. pentru scoaterea imobilului în vânzare;

Considerând că de altminterlea de și contractele de

împrumuturi fonciare devin executorii, în totalitatea lor, prin neplata ratelor, conform art. 60 din menționata lege respectivă, totuși în mod permanent și definitiv, căci prin ultima dispozițiune a art. 64 se prevede că vânzarea imobilului nu va avea loc dacă debitorul va plăti în ajunul zilei ficsate pentru vânzare ratele și cheltuețele datorite, ceea ce însemnează că în asemenea cas, și ori când debitorul nu rămâne dator cu plata ratelor, contractul nu este executor, pentru plata restului de capital;

Că, prin urmare, și din acest punct de vedere, nu este necesară investirea menționatei contracte, cu formula executorie, fiind că măsurile de urmărire ce se fac contra debitorilor au mai mult caracterul cominatoriu ca măsură de administrație, iar nu de lichidare definitivă;

Considerând că și pentru achitarea datoriilor către fisc urmărirea imobilelor debitorilor să face de trib. respective numai după autorizațiunea Ministerului de finanțe, sau a celui al domeniilor Statului, conform art. 15 din legea de urmărire, fără a se cere formula executorie întru cât și pentru aceste urmăriri se prevede prin menționata lege, o procedură specială, cu caracter administrativ și somar;

Considerând că în definitiv dacă s'ar pretinde societăților de credit funciar de a îndeplini, pentru executarea contractelor de împrumut, atât dispozițiunile de procedură, din legea lor specială, cât și acelea din procedura civilă, atunci ar fi să li se creeze o situațiune mai dificilă de cât cea a creditorilor particulari ceea ce este inadmisibil, știut fiind că legiuitorul, prin menționata lege, a înțeles de a le acorda diferite privilegii și dispozițiuni asigurătoare, pentru executarea menționatei contracte, în sens mai avantajos de cât acele prevăzute de procedura civilă, pentru alți creditori;

Că prin urmare, în vederea celor expuse, bine aș procedat tribunalul în specie, efectuând vânzarea imobilului recurentului dupe cererea societății intimată, fără a mai investi contractul de împrumut cu formula executorie și ast-fel motivul de casare este nefondat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

Adnotație.— 1. După procedura civilă română, ca și după cea franceză, nici un act judecătoresc, fie sentință, fie act autentic, nu se poate executa decât în virtutea unui titlu executoriu, numit și *formula executorie* (art. 371 și 378).

Această dispozițiune legală derivă din principiul constituțional al separațiunii puterilor Statului; actele de execuțiune fiind atributul puterii executive, al cărei șef este Capul Statului, este natural că ori-ce ordin dat puterii publice pentru a face un act de execuțiune să emane ori direct de la Capul Statului, ori de la delegații săi speciali, în numele său. Delegații speciali sunt, în Franța, grefierii pentru sentințe și ordonanțe, iar notarii pentru actele notariate; în România, delegațiunea s'a dat chiar tribunalului care a hotărât sau a autentificat actul.

Se aplică această dispozițiune și materiilor regulate de legi speciale? Incontestabil. Procedura civilă fiind o lege comună, generală, dispozițiunile ei se aplică la toate relațiunile de drept, afară numai dacă un text special scoate din dreptul comun o materie, fie declarând că dispozițiunea generală nu i se aplică, fie creând o nouă dispozițiune inconciliabilă cu cea dintâi sau care are

scopul de a o înlocui. În primul cas derogățiunea este expresă, în al doilea e tacită sau implicită.

Cu alte cuvinte, dispozițiunile legii comune se vor aplica și în legile speciale, de câte ori acele dispozițiuni nu sunt contrazise de un text expres al legii speciale, sau de către o dispozițiune specială care, fără să abroge expres dispozițiunea legii generale, produce însă o imposibilitate ca ambele dispozițiuni să coexiste, sau crează o formă nouă, având acelaș scop și destinată a o înlocui pe cea dintâi.

Această teorie, care singură satisface logica juridică, se poate regăsi atât în jurisprudența franceză, cât și în cea românească, mai mult sau mai puțin completă:

«Les règles générales contennues dans la loi commune s'appliquent aux matières spéciales, lorsqu'il y a parité de raison et lorsqu'on ne trouve à leur égard, dans la loi spéciale, ni dérogation expresse, ni inconciliabilité». (Casația franceză, 9 Iunie 1856. Dalloz per.).

«Având în vedere că procedura Codului penal nu prevede cum aș să se înmâneze părților citațiunile;

«Că, prin urmare, în asemenea cas urmează că citațiunile să se înmâneze conform art. 74 din procedura civilă, care cuprinde dispozițiuni generale aplicabile atât în civil cât și în penal, întru cât legea de procedură penală nu prevede dispozițiuni contrarii citatului articol 74,.... etc.» (Casația română, s. II, No. 147 din 1895, No. 385 din 1885).

2. Este evident că acest principiu general se aplică și legii speciale a Creditului funciar. Ca autoritate specială în materie, nu cred să fie altul mai autorizat de cât I. B. Josseau, despre care Guvernatorul Creditului funciar frances a scris că e «l'un des fondateurs du Crédit», «l'apôtre le plus fidèle et le plus convaincu» iar tratatul său l'a numit «le guide le plus sûr que tout homme désireux de s'instruire sur ces matières difficiles puisse consulter». (I. B. Josseau, *Traité du Crédit foncier*, Avant-propos).

Acest jurisconsult, înainte de a începe comentariul măsurilor de executare la care poate recurge Creditul, găsește util a reaminti principiul general de interpretare al legii, în modul următor:

«423. Nous devons même faire ici une remarque importante: c'est que le législateur n'a point entendu faire un Code complet de la procédure d'expropriation particulière aux Sociétés de crédit foncier. Il s'est attaché à indiquer les mesures exceptionnelles, s'en référant implicitement au droit commun pour tout ce qui n'est point abrogé par le décret. Il résulte de là que, pour donner un exposé complet de la procédure à suivre par les Sociétés, il faut compléter les dispositions com-

«prises dans la présente section par celles du code «de procédure civile auxquelles il n'a point dérogé, «et qu'en cas de silence de la loi spéciale, les prescriptions de la loi générale doivent être exécutées, pourvu toutefois qu'elles ne soit pas en opposition formelle avec la pensée du législateur «de 1852, qui a été d'abréger les délais et de diminuer les frais de la saisie.

«Cette observation nous servira de guide pour arriver à la solution des difficultés que soulève la coexistence de deux législations sur la même sujet».

Și condus de acest principiu, Josseau se referă continuu la procedura ordinară (Vezi op. citat., No. 446).

Jurisprudența franceză nu putea să facă alt-fel decât să aplice același principiu.

«Il a été jugé que la procédure d'expropriation particulière au Crédit foncier est régie par le droit commun toutes les fois qu'il n'y est pas dérogé spécialement par le décret du 28 Février 1852». (*Pandectes françaises, Crédit foncier*, No. 284. Vezi hotărîre și comentariu identic în *Dalloz, Sup. Sociétés de Crédit foncier* No. 72).

3. Odată stabilit principiul de interpretare și dovedit că se aplică și legii speciale a Creditului, să examinăm deciziunea Inaltei Curți mai sus reprodușă. Curtea stabilește că Creditul funciar nu e obligat să investească creanța sa cu formula executorie înainte de a porni actele de execuțiune silită.

Vom examina pe rând motivele hotărîreii, cu tot respectul datorit supremei instanțe.

Un fapt rămâne de la început nediscutabil: nici o dispozițiune a legii Creditului nu'l scutește formal, expres, de obligațiunea de a investi actul cu formula executorie.

Mai este încă nediscutabil: că titlul creditului, actul său de creanță ipotecară, este supus tot legii generale, nefiind în această privință nici o excepțiune, nici în codul civil, nici în legea pentru autentificare. Excepțiunea invocată de Credit este relativă nu la titlul în virtutea căruia urmărește, ci la formalitățile necesare pentru a proceda la executare în virtutea titlului.

Motivele Inaltei Curți se fundează pe o derogare ce ar rezulta în favorul Creditului în mod indirect, implicit, din ore-cari principii generale, din textele legii speciale și dintr'o analogie.

Curtea începe prin a stabili că formula executorie o prelinde art. 373 numai pentru sentințele judecătorești, iar nu pentru ori-ce alt titlu executor, (adică act de creanță); și chiar în ce privește sentințele, citatul articol 373 din pr. civilă, exceptează hotărîrile preparatorii și pe cele date cu execuție provizorie.

Prima parte a motivului, din care ar rezulta că

actele autentice n'aū nevoie de formula executorie este o eroare manifestă, cum rezultă chiar din comparația art. 373 pr. civ. cu art. 375 pr. civ. și art. 20 din legea autentificării; iar partea a doua, excepțiunea prevăzută de art. 373 pr. civ., este de strictă interpretare, nu modifică principiul general din art. 1831 cod. civil, 371 și 378 pr. civ., ci din contră îl consfințește încă odată prin argumentul *a contrario*.

Al doilea considerent, care pretinde a arăta motivele pentru care legiuitorul a introdus formula executorie, este indiferent soluțiunei cauzei, întru cât nu vedem consecințele pe care Curtea le trage dintr'insul. În treacăt vom însemna că opiniunea noastră, de acord cu toată doctrina, este că motivele legiuitorului sunt rațiunea constituțională a diviziunii tripartite a puterilor Statului, iar nu ore-care dispoziții de amănunt în care legiuitorul, prin art. 135 și 136 pr. civ., arată cum se stili-sează formula executorie și cum se predă câștigătorului.

În fine, în al treilea considerent general Curtea afirmă că procedura generală nu se poate aplica de loc la materiile regulate de o lege cu procedură specială. Cred că am dovedit, de la început, între altele chiar cu teoria permanentă a Inaltei Curți, că acest principiu este greșit.

5. Trecând la motivele estrase din textul legii speciale a Creditului, vom vedea că se reduc la două:

a) Art. 61 obligă pe Credit să producă numai dovada înmănării somațiunilor, deci nu'l obligă a produce titlul; și nefiind dator a produce titlul, pentru ce l'ar mai investi cu formula executorie?

Conform cu teoria expusă la începutul adnotării, ne vom întreba: este inconciliabilitate între chitanțele notificărilor și formula executorie? și, aū ambele acelaș scop, așa ca să se poată înlocui? De loc. Notificările Creditului sunt somațiuni de plată sau comandamente ale creditorului către debitor; deci ele pot înlocui somațiunile și comandamentele procedurii ordinare, iar nici de cum ordinul de executare al șefului Statului care are cu totul altă rațiune, precum am arătat. Iar notificările pot coexista cu formula executorie, după cum în procedura ordinară comandamentul său somațiunea de plată coexistă cu formula executorie.

Așa dar, articolul 61 nu derogă de la art. 371 și 378 pr. civ. 1832 cod. civ.

Mai mult, excepțiunea ce ar putea crea art. 61 nu poate fi de cât relativă la formalitățile ce trebuie să îndeplinească Creditul pentru a face primele acte de executare (Procedura civilă, Cartea V, cap. IV, în special art. 496) iar nici decum relativ la titlul ce se cere pentru a precede la facerea acelor formalități (Cartea V, cap. I), despre care nici nu

pomeneste legea creditului, de oare ce el nu poate fi de cât un act de ipotecă, autentic și executor, conform procedurii ordinare.

Dar ar fi extraordinare consecințele dacă Creditul ar putea vinde fără să fie dator a prezenta titlul de creanță: ar putea să facă notificări pentru creanțe fictive; portării, obligați de lege, le ar înmâna; și s'ar găsi un proprietar cu imobilul vândut fără să fie dator, și fără a avea puțință legală să dovedească că nu datorește nimic!

Remâne stabilit deci că Creditul nu poate invoca scutirea de a aduce actul de creanță executoriu. Premisa motivului cade, și cu ea cade concluziunea.

În special, concluziunea că jurnalul de scoatere în vânzare ar înlocui formula executorie, nici nu se vede cum rezultă anume din art. 61. Legea creditului nici nu vorbește de un ast-fel de jurnal, pe care numai practica l'a introdus și la urmărirea Creditului, și la urmărirea ordinare. Noi nu vedem motivul pentru care la cele d'întei, jurnalul ar căpăta o virtute juridică specială, înlocuind un act cu care n'are nici o analogie, pe care nu-l poate înlocui obicinuit, și fără ca un text clar și precis să creeze această analogie silită.

b) Din alăturarea art. 60 și 64 rezultă că de câte ori se plătesc procentele și cheltuelile, capitalul încetează de a fi exigibil și urmărirea ce ar fi începută, se încheie. Deci actul Creditului încetează de a mai fi executor, cea ce arată că urmărirea Creditului a mai mult caracterul cominatoriu ca măsură de administrație, iar nu de lichidare definitivă.

Nu ved în ce stă caracterul diferențiar al urmării Creditului, în această privință.

Atât pentru creditorii ordinari, cât și pentru Credit, a sili pe debitorii lor să achite creanța, este un act de administrație și încă de bună administrație.

Pentru debitorii ordinari, ca și pentru debitorii Creditului, toate formele urmării siliate sunt și rămân simple acte cominatorii, adică de amenințare, întru cât nu s'a efectuat vânzarea.

Evenimentul că o vânzare silită s'a întrerupt, sau s'a închis, în puterea unei modalități a creanței, nu schimbă natura actului juridic de urmărire. În creanțele ipotecare comune să poate perfect prevede clauza că exigibilitatea capitalului, va urma soarta exigibilității procentelor și cheltueleur, și nu cred că Inalta Curte ar exonera o ast-fel de creanță de obligațiunea de a fi investită cu formula executorie, ca să fie executorie.

Înlăturând și aceste motive, vom conchide că din nici un text al legii speciale nu rezultă nici expres, nici implicit, o scutire specială de a se investi creanța Creditului cu formula executorie.

6. Analogia ce ar rezultă din comparațiunea cu

legea de urmărire a fiscului, unde nu se prevede necesitatea formulei executorii.

Mai întei rămâne încă a se demonstra că întreaga discuțiune de față nu se aplică și legii de urmărire. În al doilea rând, urmărirea fiind făcută de fisc, care face parte din puterea executivă, este ușor de admis că fiscul n'are nevoie să ceară a i se intima în numele chiar al puterii executive, ordinul de executare. În fine legile speciale sunt din natură excepționale, deci nici nu pot servi de analogie, nici nu se pot folosi de densa.

7. Ultimul argument al Inaltei Curți se bazează pe considerațiunea că dacă s'ar cere formele a două proceduri pentru urmărirea Creditului, situațiunea s'a ar deveni mai grea ca a creditorilor neprivilegiați.

Această obiecțiune pierde imediat ce vom explica că nimeni nu pretinde ca Creditul să facă actele comune din ambele proceduri; din contră, teoria noastră este că el trebuie să se folosească de procedura sa expeditivă și numai unde există lacune s'o deservesească cu formele procedurii ordinare, care se impune ori-cărui creditor, ori cât de privilegiat în alte privințe, dacă actul său de privilegiu nu'l scutește ori expres, ori implicit de dreptul care formează viața juridică comună.

8. În fine, pentru a învedera că chiar Societățile de Credit au înțeles legea în sensul susținerii noastre de astăzi, voi constata faptul de notorietate publică că Creditul funciar rural investește creanțele sale cu formula executorie, și voi extrage dintr'un răspuns ce mi-a adresat Guvernatorul Creditului funciar francez, la întrebarea mea, următoarele rânduri relative la practica acestui mare institut care e modelul Creditelor noastre.

«En pratique, toute hypothèque est donc constatée par un acte exécutoire, et je le répète, il n'y a, en cette matière, rien de spécial dans nos lois pour le Crédit Foncier de France».

Așa dar practica este de acord cu teoria și ambele sunt în desacord cu deciziunea Inaltei Curți pe care am adnotat-o.

Stanislas Cihoski
Advocat

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția II

Audiența de la 6 Octombrie 1901

Președenția D-lui I. CERKEZ, Președinte

Wilhelm Pittner cu Carniol & Fiū

Deciziunea comercială No. 37

Poprire.— Creanță comercială.— Dacă o asemenea poprire urmează a fi făcută dupe formele și condițiunile prescrise de art. 907 din Codul comercial sau dupe dispozițiunile art. 455 din Procedura civilă.

Art. 907 din Codul comercial coprinzând dispozițiuni relative la dreptul în sine de a face

poprire ear nu dispozițiunii de procedură, acest articol a fost abrogat prin art. 740 din noul Cod de procedură civilă și prin urmare, în materie de poprire, chiar când creanța ar fi de natură comercială are a se aplica dispozițiile art. 455 din procedura civilă, care prescrie că creditorii cari n'au titlu cert, lichid și exigibil nu pot face poprire de cât pe baza unei cauțiunii apreciată de autoritatea judecătorească.

S'au ascultat d-l avocat M. G. Valerianu, din partea apelantului Wilhelm Pittner, în dezvoltarea motivelor de apel; d-l avocat C. Nacu din partea intimatului Carniol & Fiul, în combateri, și d-l avocat Pârvulescu din partea consiliului județean Dolj.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Wilhelm Pittner contra sentinței No. 1574 din 1901 a tribunalului comercial Ilfov și care tinde la reformarea acestei hotăriri, respingându-se contestația făcută de intimatii Carniol & Fiul, contra popririlor efectuate de apelant prin procesele verbale cu data 30 Mai 1901, 29 Mai 1901 și acea ordonată de tribunalul comercial prin adresa No. 8312 din 1901;

Considerând că din actele produse și debaterile urmate înaintea Curței rezultă că apelantul Wilhelm Pittner a cerut tribunalului comercial prin diferite petițiuni și în baza acțiunii intentate contra intimatului Carniol & Fiul să înființeze popririi la diferite autorități pe orî ce sumă ar avea de primit Carniol & Fiul pentru asigurarea sumei de 8494 lei, 75 bani cu dobânzi și cheltueli;

Considerând că Carniol & Fiul contestând dreptul de poprire al creditorului său, apelantul Wilhelm Pittner, pe motiv că el n'are un titlu cert, liquid și exigibil comf. art. 907 Cod. comercial pentru a putea înființa o poprire, este de examinat dacă această opunere este întemeiată;

Considerând în drept că este indiscutabil că conform art. 445 Pr. civilă ori-ce creditor care n'are un titlu scris este primit să poprească orî-ce sume de bani a debitorului său fiind obligat după aprecierea autorității judecătorești și la darea unei cauțiunii;

Considerând că art. 455 din Proc. nouă civilă determinând atât dreptul cât și modul cum trebuie să se execute acest drept, a modificat într'un mod virtual dispozițiunile art. 907 Cod. com. care ocrotește drepturile creditorului de a face popririi, acest articol îmbrățișind două idei: una privitoare la dreptul creditorului de a obține poprirea în virtutea unui titlu și a doua relativă la modul cum se va efectua această poprire;

Considerând că art. 740. Proc. civilă edictând că sunt desființate toate legile contrarii noilor dispozițiunii, afară de dispozițiile de Procedură coprinse în Codul comercial, s'ar referi și la art. 907 Cod. com. care crează drepturi pentru creditor de a înființa popririi, cum face și art. 455 din Proc. civilă, dispozițiunile acestui articol dând drept creditorilor să obție poprire și fără titlu cert, liquid și exigibil, este evident că art. 907 Cod. com. care cere un titlu, contrazicând dispozițiunile art. 455 din noul Cod. de proc. civilă, el conform art. 740 din Proc. este desființat;

Că, Curtea, reținând numai aceste motive, înlătură titlurile în virtutea cărora apelantul voește să-și constate creanța ca inutile;

Considerând că, în ceia-ce concerne poprirea făcută pe sumele de bani ce Carniol & Fiul, ar avea să primească de la consiliul județean Dolj, densa nu poate avea nici o urmare, de oare-ce reprezentantul acestei autorități, interpelat în ședință, dacă are să dea vre-o sumă de bani lui Carniol & Fiul, a declarat că nu-și datorează nimic;

Că, în privința cheltuelelor de judecată, apelantul nu dovedește că a făcut altele de cât numai onorariul de avocat pe care Curtea după importanța pricinii și fixează la suma de una sută cincî zeci lei;

Pentru aceste motive, Curtea, admite apelul, etc.

(ss) I. Cerkez, M. Paleologu, V. Bossy

Notă.— În același sens decizia Curței apel din București secția III adnotată de d-l I. N. Cesărescu și publicată în *Curierul Judiciar* din anul 1901, No. 49, p. 398 și Monografiile d-lui I. N. Cesărescu din *Curierul Judiciar* No. 2 și 4 din anul 1901. În sens contrar, G. G. Mironescu în *Revizuirea Codului de procedură civilă*, pag. 155.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția II

Audiența de la 18 Mai 1901

Președenția D-lui I. I. VRÂNCEANU, Președinte

Dimitrie Scarlat Donici, tutore ad-hoc al minorilor defunctului Ioan Marcopolu cu Profira Sofroni

Deciziunea civilă No. 77

Minorii.— Tutelă.— Tutela legală a soțului supraviețuitor.— Interese contrarii între minorii și tutorele legal.— Dacă trebuie numirea unui tutore ad-hoc.

Dacă, în regulă generală, după moartea unuia din soți, tutela asupra copiilor minorii revine de drept soțului rămas în viață, în mod excepțional însă, când interesele minorilor sunt contrarii cu acelea ale tutorului legal, trebuie a se da minorilor un tutor special care să apere drepturile lor, căci, de și Codul civil român nu prevede numirea unui tutor special de cât în cazul când într'o împărțea sunt mai mulți minorii cu interese contrarii, totuși această dispozițiune nu poate fi considerată de cât ca o aplicare a principiului care domină întreaga materie a tutelei: — ocrotirea intereselor minorilor, — și deci, orî când aceste interese ar putea să sufere din cauza contrarietății ce ar exista între ele și interesele acelor chemați prin lege a le apăra, este loc de a se însărcina o altă persoană cu apărarea ad-hoc a drepturilor minorilor, cu atât mai mult că legislațiunea noastră nu prevede tutorele subrogat.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul interjectat de Dimitrie Scarlat Donici, în calitate de tutore ad-hoc a minorilor defunctului Ioan Marcopolo în contra sentinței trib. Vaslui No. 426 din 16 Decembrie 1900, prin care se respinge contestația făcută de numitul tutor la executarea sentinței No. 299/99 al aceluiași trib., investită cu formula executorie și se validează sequestrul aplicat asupra venitului moșiei Pungești până la concurența sumei de patru mii lei cu procente de unu la sută pe lună de la 22 August 1898 până la achitare, datorită d-nei Profira Sofroni de către d-na Sofia Sarayanis și de moștenitorii defunct. François Marcopolo, în mod solidar;

Având în vedere că apelul se întemeiază pe motivul că minorii def. Iancu Marcopolo n'au fost reprezentați în procesul de lichidare, care s'a rezolvit prin sentința No. 299/99 sus menționată, pentru că tutricea lor legală, d-na Sarayanis, având cu dênșii interese contrarii, trebuia să li se numească un tutor ad-hoc care să-i reprezinte și să apere drepturile lor în acea instanță;

Considerând că, dacă, în regulă generală, după moartea unuia din soți, tutela asupra copiilor minori revine de drept soțului rămas în viață, și, dacă mama supraviețuind și recăsătorindu-se rămâne tutrice, când consiliul de familie îi păstrează această sarcină pe care atunci o îndeplinește, împreună cu soțul ei, rămânând solidară amândoi despre administrațiunea tutelei, și concursul ambilor soți fiind necesar pentru facerea tuturor actelor, chiar acelor privitoare la simpla administrare a averii minorilor, în mod excepțional însă, când interesele minorilor sunt contrarii cu acele a tutorului legal, trebuie a se da minorilor un tutor special, care să apere drepturile lor, căci, de și legea noastră nu prevede nominațiunea unui tutor special de cât în cazul când într-o împărțea sunt mai mulți minori cu interese contrarii, totuși această dispozițiune nu poate fi considerată de cât ca o aplicațiune a principiului care dominează întreaga materie a tutelei — ocrotirea intereselor minorilor — și deci, ori-când aceste interese ar putea să sufere din cauza contrarietății ce ar exista între ele și interesele acelor chemați prin lege a le apăra, este loc de a se însărcina o altă persoană cu apărarea ad-hoc a drepturilor minorilor, cu atât mai mult că legislațiunea noastră nu prevede tutorele subrogat;

Că, în specie, minorii defunctului Iancu Marcopolo, devenind, împreună cu Maria Marasi, moștenitorii lui François Marcopolo, au rămas obligați de a achita datoria, în sumă de patru mii lei cu procente, pe care acesta s'a obligat a o achita în mod solidar cu Sofia Sarayanis; că însă, dacă d-na Sarayanis, după art. 1039 C. civ. poate fi constrânsă a plăti totalitatea acestei datorii, moștenitorii lui François Marcopolo, după art. 1060 C. civ., nu sunt ținuți a o plăti de cât fie-care în proporțiune cu partea sa ereditară și nu puteau fi condamnați de cât în aceste limite; că, însă, interesul tutricii lor era să nu se facă această distincțiune, ci să se pronunțe o singură condamnățiune solidară, al cărei efect să fie urmărirea ori-cărui din debitorii solidar, condamnați ast-fel, adică și a minorilor săi copii, rămânând acestora numai dreptul eventual de recurs în contra mamei lor, la ajungerea lor la majoritate, când, poate recursul ar fi putut deveni iluzoriu, ast-fel că un tutor, însărcinat ad-hoc cu reprezentarea drepturilor minorilor Marcopolo, neinteresat în cauză, ar fi putut invoca pentru minori beneficiul art. 1060 Cod civ. și atunci sentința n'ar fi putut obliga pe fie-care din minori de cât în proporțiune cu partea sa ereditară, iar nu, cum o face trib. de Vaslui prin sentința No. 299 din 2 Noiembrie 1899 într'un mod general și fără restricțiune pe moștenitorii def. François Marcopolo, a plăti în mod solidar cu d-na Sarayanis suma de 4000 lei cu procentele lor d-nei Profira Sofroni, ceia-ce permitea creditoarei de a urmări, fie pe unii, fie pe cea-altă din moștenitorii lui François Marcopolo, pentru întreaga sumă datorită; că prin urmare, întru cât interesele tutricii legale erau în contradicție cu acele a minorilor, dâșii nu puteau fi reprezentați în acea judecată de ea, ci de un tutor ad-hoc pe care trib. îl și numește, pentru același motiv, revocând apoi, fără temei, măsura luată

mai înainte, și deci sentința dată în contra lor nu le poate fi oposită, rămânând ași produce efectele ei numai în ce privește cei-alți debitorii solidar condemnați, căci excepțiunea invocată de minori nu se întemeiază pe natura actului, nici este inerentă datoriei, ci este personală minorilor; că ast-fel apelul minorilor Marcopolo este întemeiat și sentința apelată urmează a fi reformată.

Pentru aceste considerente, redactate de d-l consilier Eugen Donici, Curtea, admite apelul făcut de Dimitrie Sc. Donici, în calitate de tutore ad-hoc a minorilor Jeanne și Jacques Marcopolo, reformă sentința trib. de Vaslui No. 426 din 16 Decembrie 1900 și n'consecință anulează urmărirea făcută de Profira Sofroni asupra veniturilor moșiei Pungești, în cât privește pe zisii minori.

(ss) I. I. Vrânceanu, Eugen Donici, N. Volenti, V. Pre-torian.

O s e b i t ă p ă r e r e

Având în vedere că, contestațiunea minorilor la urmărirea exercitată de Profira Sofroni se întemeiază în primul loc pe nulitatea hotărârii No. 299 din 1899 ce s'a executat, de oare-ce Sofia Sarayanis tutricea legală a minorilor având interese contrarii cu aceștia, minorii nu au fost reprezentați, ne numinduli-se un tutore ad-hoc;

Considerând că numirea unui tutore ad-hoc are loc ori de câte ori între interesele minorelui și ale tutorelui există o vedită contrarietate;

Considerând că, în specie, datoria către Profira Sofroni fiind solidară între, de o parte Sofia Sarayanis și de altă parte moștenitorii lui François Marcopolo, astăzi Maria Marasi și minorii Jeanne și Jacques Marcopolo, Sofia Sarayanis codebitoarea minorilor nu avea nici un interes contrariu de al acestora, căci moștenitorii lui François Marcopolo, fiind și minorii Marcopolo și Maria Marasi, neapărat că aceștia, ca reprezentanți ai lui François Marcopolo erau ținuți la plata creanței așa cum însuși autorul lor trebuie să o plătească, prin urmare solidar cu codebitoarea Sofia Sarayanis, rămânând, bine înțeles, ca între dâșii moștenitorii să nu fie ținuți de cât în proporțiune cu partea lor ereditară; că ast-fel fiind, condamnățiunea din sentința trib. a moștenitorilor lui François Marcopolo în mod solidar este bine pronunțată și nici o obiecțiune bine fondată în această privință nu se putea ridica de tutricea Sofia Sarayanis;

Considerând că, în ori-ce cas, acest motiv al contestațiunii este și fără interes față cu declarațiunea creditoarei urmăritoare că nu înțelege a executa hotărârea No. 299 față cu minorii de cât în proporțiune numai cu porțiunea lor ereditară;

Având în vedere motivul al doilea pe care se întemeiază contestațiunea minorilor că adică: ei fiind proprietari ai moșiei Pungești pe de o parte ca moștenitori ai lui Iancu Marcopolo, tatăl lor, și pe de alta ca moștenitori cu beneficiul de inventar ai moșului lor François Marcopolo, nu pot fi urmăriți asupra veniturilor moșiei Pungești pe cât timp sunt în stare de indiviziune, căci părțile lor de moștenire se confundă și

urmărirea ar atinge și partea lor de moștenire rămasă de la tatăl lor;

Considerând că, dacă legea de procedură admite vânzarea părții indivisă într'un imobil când aceasta este certă și liquidă, apoi este neîndoelnic că cu atât mai mult se pot urmări veniturile unui asemenea imobil, mai cu seamă că legiuitorul a oprit vânzarea însuși a imobilului când datoria se poate achita numai cu veniturile;

Considerând că'n specie datoria fiind numai de 4000 lei, iar veniturile moșiei Pungești întrecând suma de 50000 lei, este necontestat că urmărirea nu poate atinge veniturile porțiunii de moștenire ce au minorii de la tatăl lor Iancu Marcopolo;

Considerând, pe de altă parte, că creditoarea reducându-și, în apel, urmărirea numai la două treimi din veniturile moșiei Pungești, rămâne dar o treime scoasă din urmărire și drepturile succesoriale ale minorilor în averea tatălui lor fiind tocmai de o treime în moșia Pungești nu se mai poate susține că prin această urmărire se atinge și averea ce minorii moștenise de la tatăl lor Iancu Marcopolo, în moșia Pungești, cu care ei nu pot fi răspunzători și care prin urmare nu poate fi urmărită;

Pentru aceste motive sunt de opinie a se respinge apelul, și prin urmare, contestațiunea tutorului ad-hoc Dimitrie Donici.

(s) Al. G. Hinna

JUDECĂTORIA OCOLULUI OLT-TOPOLOG

Audiența de la 11 Septembrie 1901

Cartea de judecată penală 1685

Dumitru Știrbei și Paraschiva Ghiță Stoica dați judecăței că au contravenit la legea servitorilor.

Legea pentru servitorii.— Ce se înțelege prin servitorii, și cari sunt anume persoanele ce cad în prescripțiunile acestei legi.— Dacă dispozițiunile acestei legi se pot întinde și asupra altor persoane de cât cele enumerate prin acea lege.— Concubină.— Dacă o concubină se poate considera ca servitoare, care se fie supusă prescripțiunilor legii servitorilor.— Art. 1 și 2 din legea pentru servitorii.

Prin art. 1 din legea pentru servitorii, se consideră servitor orî ce persoană care pentru o plată (simbric) sau indemnizare, plătită cu ziua, cu săptămâna, cu luna, sau cu anul, se angajează a pune serviciile sale la dispoziția unei case sau familii, iar prin art. 2 din aceeași lege, sunt supuși prescripțiunilor acelei legi toate persoanele anume indicate de la aliniatul a—n, și această enumerațiune este limitativă.

Prin urmare, o concubină, nu poate fi considerată ca intrând în prevederile legii pentru servitorii, întru cât această persoană nu este enumerată în art. 2 din sus zisa lege, enumerațiune care fiind limitativă, nu se poate întinde și asupra altor persoane, ce nu sunt anume prevăzute prin lege.

S'a ascultat d-l apărător Ion S. Codreanu din partea oponentilor contravenienți Dumitru Știrbei și Paraschiva Ghiță Stoica cerând achitarea pe motiv că concubinele nu sunt taxate de lege ca servitoare.

Judecata,

Asupra opozițiunii făcută de D-tru Știrbei și Paraschiva Ghiță Stoica din comuna Giurgiuveni contra cărței de judecată penală No. 1517/901, prin care li s'a respins ca nesusținut apelul, ce au făcut contra cărței de judecată penală No. 30/901 a judecătoriei comunei Giurgiuveni, prin care au fost condamnați să plătească fie care câte 25 lei amendă în folosul comunei Giurgiuveni, pentru faptul de contravenție la legea servitorilor.

Având în vedere susținerile părților;

Având în vedere că din textul art. 2 din legea servitorilor rezultă următoarele două consecințe: 1. Că această lege nu se aplică de cât acelora care ar ocupa, ar îmbrățișa profesiunea de servitor în una din calitățile enumerate acolo.

2. Că această enumerațiune este limitativă, deci nu se pot aplica dispozițiunile penale ale acestei legi, unor persoane care nu ar intra prin ocupațiunea lor în unul din casurile enumerate acolo;

Având în vedere că, în practica vieții de toate zilele, este posibil ca într'o familie să se afle fie o rudă, fie o persoană scăpătată, fie alta, a cărei stare civilă nu poate fi calificată ca servitoare, și cu toate acesta: venind sub-comisarul, sau primarul în comunele rurale, să se intereseze dacă un patron are condicuță pentru servitorii ce-î are în curte, ar putea foarte bine zice, orî arătați-mi gradul de rudenie ce există între dv. și cutare sau cutare persoană din casa dv., sau arătați-mi extractul de căsătorie al d-v patron cu femeia ce găsesc că locuiți, orî alt-fel sunteți considerați ca contravenienți la legea servitorilor; orî, când un pretins patron ar răspunde nu este servitoare ci întreținuta mea, sau, cum se zice la țară, nevasta mea, agentul administrației nu ar putea face proces-verbal pentru contravenție la legea servitorilor, căci ar califica un fapt care nu intră în categoria, în enumerația făcută de art. 2 din legea servitorilor;

Având în vedere că concubinajul de și este o stare imorală, totuși nu se pedepsește de cât în casurile anume prevăzute de lege (*); Că, concubinele în afară de aceste casuri speciale, nu pot fi pedepsite, călându-se a se clasifica ca intrând în categoria servitorilor, căci a se face aceasta în prima linie de către agenții administrativi, însemnează a se califica unele persoane, a face legea, iar de către instanțele judecătorești a da concursul la o asemenea calificare, însemnează a aplica greșit o lege; tot ce trebuie să observe judecătorul este de a vedea dacă un fapt penal intră sau nu sub previziunile vre unui text de lege; că, în specie, nu se poate susține că întreținuta, concubina, unei persoane oare care, după cum este în speță poate fi calificată ca servitoare, enumerațiunea din art. 2 din legea servitorilor fiind limitativă.

Pentru aceste motive, admite opoziția făcută de Dumitru Știrbei și Paraschiva Ghiță Stoica și î achită de verice penalitate.

Judecător (s) C. N. Ștefănescu.

Grefier (s) N. Predescu.

(*) Se vede că judecătorul vizează aci delictul de adulter, căci numai el se pedepsește,
(N. R.)

Observație.—Art. 1 din legea de la 16 Iunie 1892, asupra servitorilor, arată ce se înțelege prin denumirea de servitor (1), iar art. 2 enumeră *in mod limitativ* persoanele cărora prescripțiile acestei legi sunt aplicabile. Prin urmare, nu mai rămâne îndoială că concubina patronului, care nu este în același timp și servitoarea lui, nu poate fi pedepsită conform dispozițiilor penale a acestei legi. Pentru aceasta trebuie însă neapărat ca concubinajul să fie bine stabilit, adică ca imoralitatea să fie dată pe față în toată goliiciunea ei, și ca concubina să nu fie în același timp servitoarea patronului, căci alt-fel patronul nu ar avea de cât să alege în tot-de-auna un pretins concubinaj, pentru a înlătura dispozițiile legii asupra servitorilor. Admitem însă, dimpreună cu cartea de judecată a judecătorului ocolului Topolog, că concubina care nu are calitatea de servitoare, nu cade sub prescripțiile legii, nu pentru că *concubinajul nu se pedepsește de cât în casurile anume prevăzute de lege*, așa cum prevede cartea de judecată menționată prin unul din considerentele sale, ci pentru că enumerarea prevăzută de art. 2 din legea asupra servitorilor este limitativă, după cum dispune anume paragraful ultim din sus-citatul text. Nu înțelegem, în adevăr, de unde judecătorul ocol. Topolog a scos că *concubinajul este în unele cazuri pedepsit*. Dacă d-sa cunoaște vre un text de lege în această privință, ar face bine de a ni-l comunica și nouă, pentru că noi mărturisim ignoranța noastră asupra acestui punct (2).

Și fiind că vorbim de concubinaj, vom adăoga că, în materie de donațiuni și testamente, el nu mai este astăzi prin sine însuși o dovadă irefragabilă a sugestiunii sau captațiunii, de vreme ce darurile între concubină nu mai sunt astăzi oprite ca în vechiul drept francez (art. 132 al ordonanței din 1629 și edictul lui Carol-Quint din 1540); însă, cu toate acestea, concubinajul poate și astăzi da loc la anularea liberalității, dacă ea a fost însoțită de dol sau fraudă, așa în

(1) Cpr. Pothier, *Obig.*, II, 827. Larombière, *Obig.*, V, art. 1384, No. 8. Demolombe, XXXI, 619. Giorgio Giorgi, *Teoria delle obbligazioni nel diritto moderno italiano*, V, 327. In art. 74 din Pr. civ., se înțelegea altă dată prin servitor (textul actual dăce om de serviciu) orî-ce persoană care se afla în serviciul cui-va. Cpr. C. București. *Dreptul* din 1887, No. 14.

(2) Unele legislațiuni străine, mai cu samă în Elveția, pedepsesc concubinajul ca un delict *sui generis*. Ast-fel sunt, de exemplu, Codul penal al Cantonului Berna (art. 163), Basel (*Polizeistrafgesetz*, art. 51), Lucerna (art. 144), Schaffhausen (art. 186), Graubunden (Grisons) (*Polizeistrafgesetz*, art. 18), etc. Cpr. art. 245 Cod. pen. olandez din 1881; art. 236 C. pen. unguresc din 1878; capit. 18, § 9 C. penal suedez din 1864, etc. Vedî pentru mai multe detalii, Répert. Sirey, V^o *Concubinage*, 73--82.

cât consimțimentul dispunătorului să nu fi fost dat în deplină libertate (3).

Curtea noastră supremă a decis, în această privință, că dacă concubinajul nu constituie pentru concubin o incapacitate de a primi de la concubina sa o liberalitate făcută prin dar sau testament, și prin urmare nu poate fi o cauză de nulitate a donațiunii sau testamentului, totuși el este o puternică presumpțiune a manoperelor dolosive întrebuintate de concubin spre a despoea pe concubina sa de averea ei în folosul lui (4).

Principiul ast-fel pus de Curtea de casație ni se pare inadmisibil, căci nici o presumpție legală nu poate să existe fără un anume text de lege; or, legiuitorul actual nu edictează nicăiri o presumpțiune de fraudă în privința liberalităților dintre concubină. Tot ce se poate dăce este numai că liberalitatea va putea fi anulată conform dreptului comun, dacă se va dovedi că a existat sugestiune sau captațiune, adică manoperi frauduloase de natură a vicia libertatea consimțimentului dispunătorului.

În fine, vom mai observa, în aceiaș ordine de idei, că Curtea de casație din Francia a decis că o donațiune ascunsă sub forma unui contract cu titlu oneros, poate fi anulată ca contrară bunelor moravuri (art. 968) când se stabilește că ea n'a avut altă cauză de cât concubinajul (5).

D. Alexandresco

(3) Cpr. Trib. Paris, *Pand. Périod.* 91. 2. 153. D. P. 95. 2. 115. Laurent, XI, 136. Demolombe, XVIII, 396, 566. Planiol, III, 2884, 2943. T. Huc, VI, 43. Baudry et Colin, *Don. et testaments*, I, 525, 526. Fuzier-Herman, *Code civil annoté*, II, art. 893, No. 18 urm. Répert. Sirey, *Concubinage*, 49.

(4) *Curierul Judiciar* din 1899, No. 29 și Bulet. S-a I, 1899, p. 753.

(5) *Pand. Périod.* 87. 1. 197.

BIBLIOGRAFIE

A apărut vol. VII, partea I, a Comentariilor de drept civil de d-l

DIM. ALEXANDRESCO

Acest volum coprinde materia:

„Teoria Probelor”

De vânzare la autor în Iași, la librăria *Alcalai*, București și la *Redacția acestui ziar* unde se găesc și cele-lalte volume. Se expediază contra valoare.

— PREȚUL 10 LEI —

Rugăm pe abonații noștri, rămași în restanță cu plata abonamentelor, să bine-voiască a achita sumele datorite cât mai neîntârziat, direct către d-l Codreanu, la administrația ziarului în București, 6 Splaiul Brâncoveanu Voevod, prin mandat sau timbre poștale, sau în mâinile numai a vechilor încasatori autorizați: Manole Herișescu pentru București și I. Riveanu pentru provincie, de la cari vor primi în schimb chitanțe din registrul cu matcă, prevăzute cu ștampila ziarului nostru